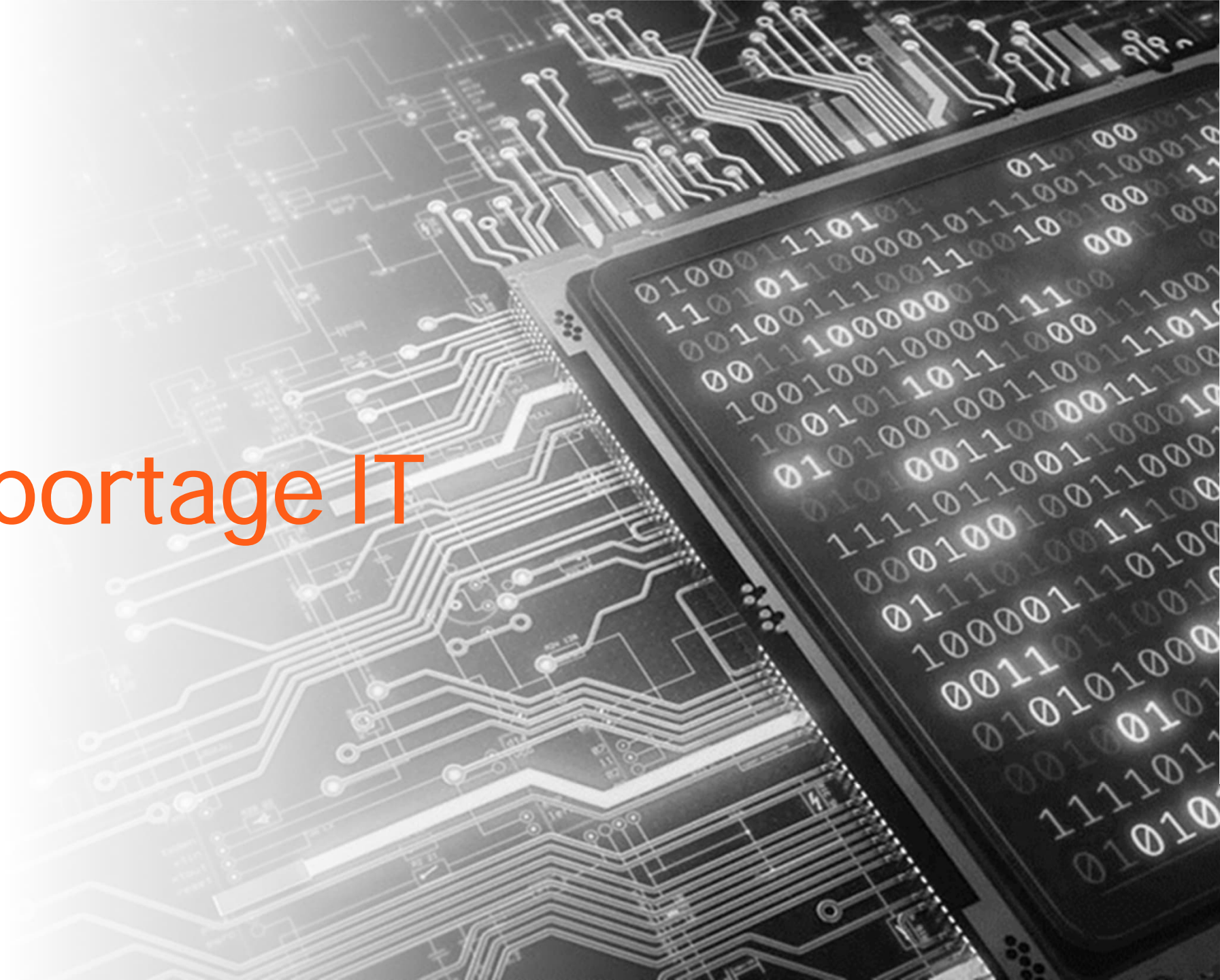

Sectorrapportage IT

maart 2024

Sectorrapportage IT

Beste lezer,

Bedankt voor je interesse in de sectorrapportage IT van JAN© Fusies en Overnames. In deze rapportage geven wij onze visie over de sector en een beeld van de M&A activiteit.

De IT-sector

- De sector blijft groeien en wordt steeds belangrijker voor economische groei.
- AI, cloud computing, big data en cybersecurity zijn de belangrijkste aanjagers.
- De krappe arbeidsmarkt vormt de belangrijkste uitdaging voor IT ondernemers.

M&A activiteit en de waardering van IT-bedrijven

- De M&A activiteit in de sector is na de recordjaren van COVID-19 sterk afgenomen.
- Vooral kleinere bedrijven worden minder overgenomen.
- De vermindering in het aantal overnames komt mede door de opgelopen rente.
- De verwachting is dat het aantal overnames in 2024 weer zal toenemen.

Over JAN© Fusies & Overnames

Wij helpen je graag verder in je ondernemersreis met de volgende onderwerpen:

- Aan- en verkoop.
- MBO en MBI.
- Waardering.
- Financiering.

Contact

Heb je vragen over deze onderwerpen of wil je vrijblijvend kennismaken? Neem gerust contact op met onze specialisten via onderstaande gegevens.

Koenvan der Kroft MSc RV

06 – 28 69 00 72

KoenvanderKroft@jan.nl

Tjarkvan Heeswijk

06 – 24 45 39 05

Tjarkvanheeswijk@jan.nl

Inhoudsopgave

Inhoud

De IT-sector

- De IT-sector in beeld
- Relevante ontwikkelingen in de markt
- Financiële kerngetallen

4

M&A activiteit

- Transacties
- De waarde van IT bedrijven
- Consolidatieslag
- Toekomstperspectieven

10

Over JAN©

- Introductie
- Onze diensten
- Contact
- Disclaimer

19

De IT-sector

De IT-sector blijft groeien

De IT-sector in de schijnwerpers

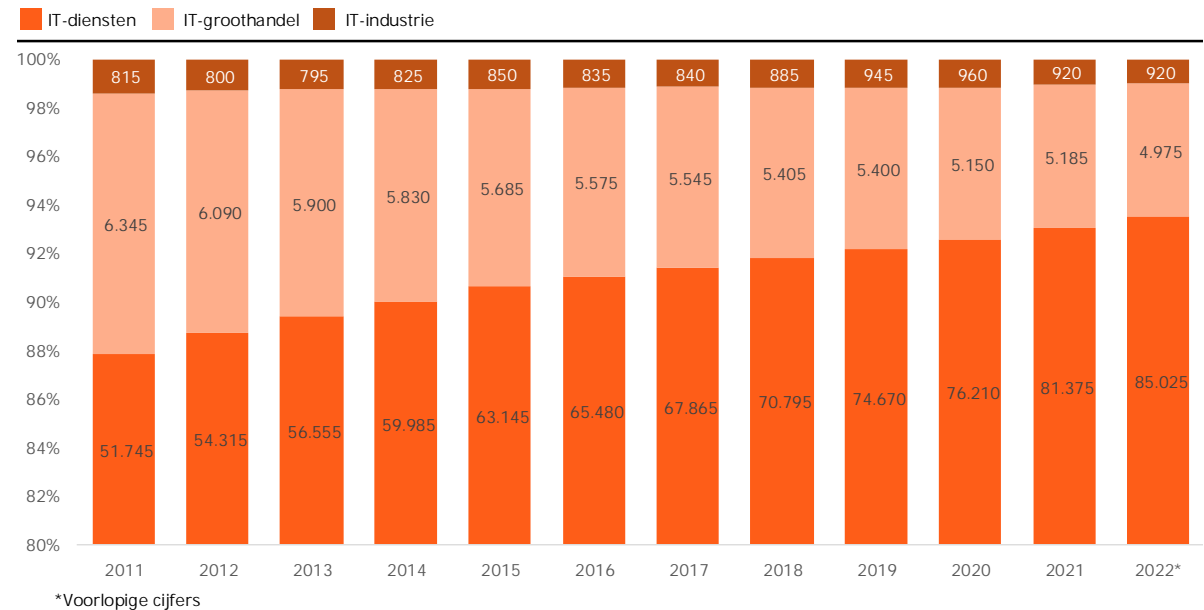
- De IT-sector bestond in 2022 uit 90.920 bedrijven. De groei van het aantal bedrijven is deels te verklaren door het aantal ZZP'ers dat sterk toeneemt.
- De IT-sector maakt een steeds groter onderdeel uit van het BBP (5,3% in 2023 vs. 2% in 1995).
- In 2023 waren er circa 83.000 bedrijven actief in de IT-dienstverlening sector, waarvan 69.755 eenmanszaken of zzp'ers. Dat is 84% van het totale aantal bedrijven.
- Belangrijke afzetmarkten voor de IT-sector zijn onder andere de: zakelijke dienstverlening, gezondheidszorg, overheid en onderwijs en distributiebedrijven.

De opbouw van de IT-sector

- De IT-sector is globaal op te delen in drie sectoren:
 - IT-groothandel: hardware bedrijven
 - IT-industrie: datacenters en hosting- en cloudproviders.
 - IT-diensten: softwarebedrijven, IT-dienstverleners / systeemintegrators en tech- en internetbedrijven.
- IT-diensten worden steeds belangrijker, ten koste van IT-groothandel.

Verdeling van en aantal IT-bedrijven in Nederland

De IT-sector wordt steeds belangrijker, met AI als aanjager

Aanhoudende groei

- IT sector is steeds belangrijker voor de groei van het BBP (5,3% in 2023; +32% in 5 jaar).
- Groei in de sector wordt verklaard door:
 1. Bedrijven kiezen voor outsourcing van IT.
 2. Toename van vraag naar producten en diensten op het gebied van AI en cybersecurity.
 3. Een aanhoudende vraag naar automatisering.
- Software as a service (SaaS) is belangrijkste driver achter groei.

Belangrijkste trends

- Cloud computing stelt bedrijven in staat snel en eenvoudig bestanden op te slaan en te beheren.
- Big data maakt het mogelijk om enorme hoeveelheden gegevens te verzamelen en te analyseren.
- Cybersecurity is van belang ter bescherming tegen cyberaanvallen.
- Internet-of-things stelt bedrijven in staat om apparaten en sensoren te koppelen via internet.
- Artificiële Intelligentie helpt bedrijven bij het automatiseren van processen.

Artificiële intelligentie (AI)

- Overstap van het praten over AI naar het daadwerkelijk gebruiken ervan.
- Investerings van big-tech zijn groter dan ooit (\$11,5 miljard in Q4 2023).
- AI wordt door steeds meer partijen gebruikt voor specifieke toepassingen:

Microsoft biedt de mogelijkheid om eigen AI-toepassingen te ontwikkelen.

Philips voorspelt hartproblemen met behulp van AI.

FRISS detecteert verzekeringsfraude met behulp van AI.

Picnic verbetert klantbeleving en optimaliseert logistiek met behulp van AI.

PHILIPS

FRISS

De omzetgroei blijft sneller stijgen dan het BBP

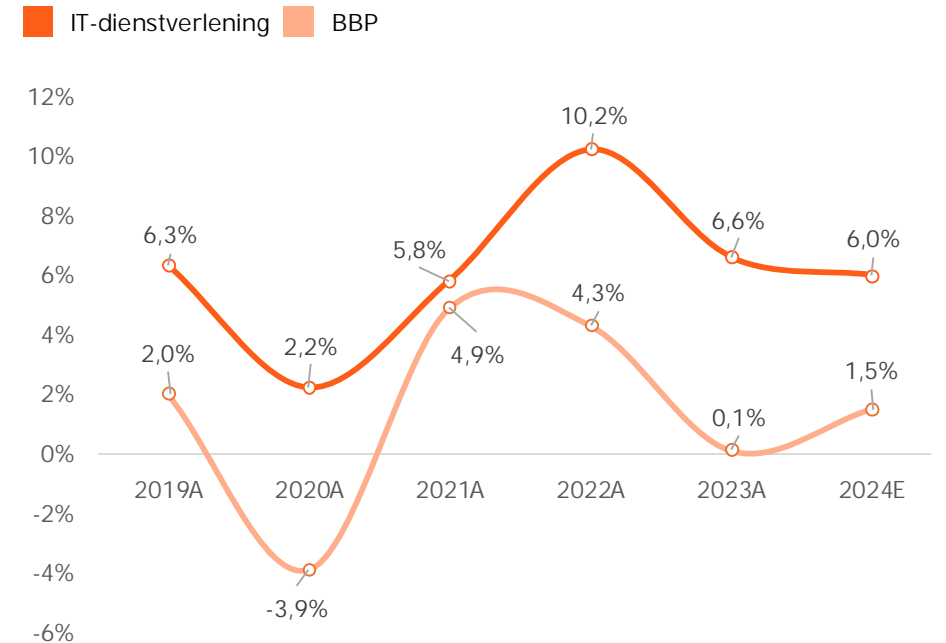
Omzetgroei

- De omzet van IT-bedrijven vertoont jaar-op-jaar groei. In 2023 is de omzet gemiddeld met 6,6% gegroeid ten opzichte van 2022.
- Voor 2024 wordt een omzetgroei van 6,0% verwacht op basis van volumegroei en prijsstijgingen.
- Het arbeidstekort in de IT-sector staat hogere groei in de weg.
- Een belangrijke stuwende kracht achter de omzetgroei van IT-bedrijven is het terugkerende verdienmodel (recurring revenue), ook wel het zogenaamde as-a-service verdienmodel. Dit wordt verder besproken op de volgende pagina.

Volumeontwikkeling

- De volumegroei van IT-bedrijven was in 5,5% en 2,5% in 2022 en 2023. In 2024 wordt verwacht dat de volumegroei 3,0% zal zijn.
- Het is te verwachten dat de volumegroei de komende jaren zal aanhouden vanwege de eerder toegelichte trends die spelen in de sector (AI, cybersecurity, big data, cloud computing Internet-of-things).

De omzetgroei voor IT-dienstverlening en het BBP

SaaS als stuwende factor voor verdere omzetgroei

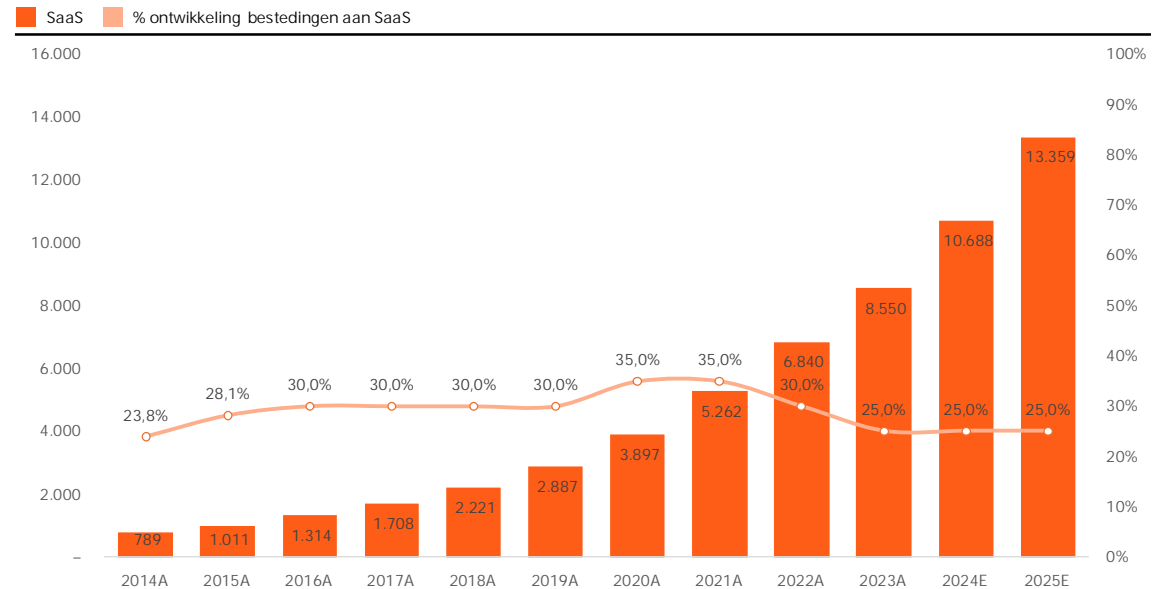
Omzetgroei

- Software, zowel de bouw als aanpassingen hieraan, vormt een belangrijk deel van de IT markt.
- Het SaaS aandeel groeit zeer snel en is een belangrijke stuwende kracht achter de omzetgroei van IT-bedrijven.

Verdienmodel

- SaaS is het terugkerende verdienmodel (recurring revenue), ook wel het zogenaamde as-a-service verdienmodel.
- SaaS staat voor Software as a Service. SaaS is een model waarbij software wordt aangeboden als een dienst via internet. In plaats van dat gebruikers software moeten downloaden en installeren op hun eigen computer, kunnen ze de software via een webbrowser gebruiken, waarbij de software wordt gehost en onderhouden door een externe provider.
- De besteding aan SaaS waren in 2020 minder dan €4 miljoen, dit is in 2023 meer dan verdubbeld naar ruim €8,5 miljoen.
- Het is de verwachting dat het totale aantal bestedingen aan SaaS zal oplopen naar ruim €13 miljoen in 2025.

Ontwikkeling bestedingen aan SaaS in Nederland (x € 1.000.000)

Krapte op arbeidsmarkt vormt belangrijkste uitdaging voor IT ondernemers

Arbeidsmarkt algemeen

- Eind 2023 416.000 vacatures; +130% meer dan gemiddeld (sinds 1997).
- Sterk gestegen lonen als gevolg van inflatie.
- 75% van alle Nederlanders is aan het werk of op zoek naar werk = recordhoogte.
- Onvoldoende arbeidskrachten beschikbaar als gevolg van ongekende hoge vraag naar goederen en diensten en achterblijvende productie.
- Vergrijzing draagt bij aan verdere verkrapping.

Hoe werknemers te binden?

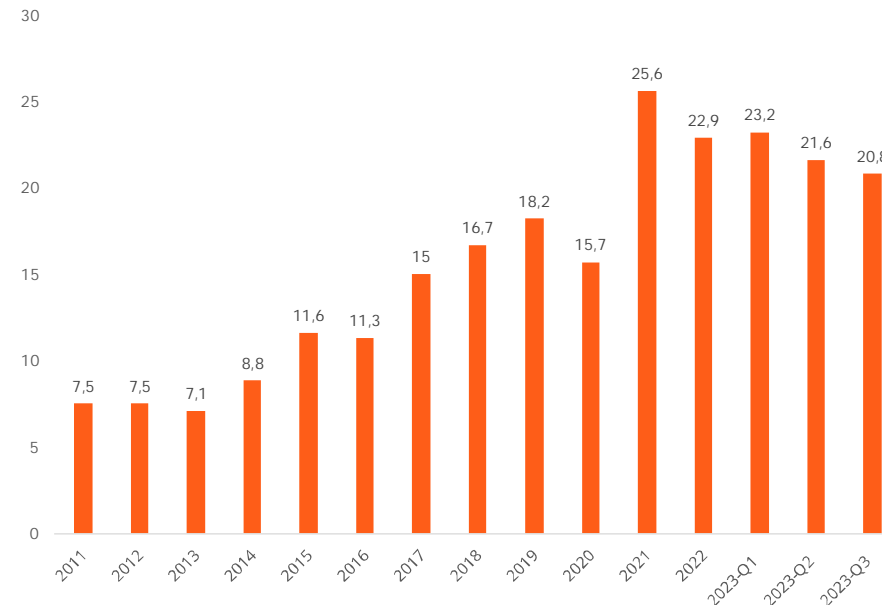
- Salaris, flexibiliteit en een gezonde werk- en privébalans zijn basisvoorwaarden.
- Scholing van werknemers en zij-instromers biedt kansen.
- Werknemersparticipatie is een bewezen middel dat verloop en verzuim reduceert, loyaliteit en productie verhoogt.
 - ✓ Werknemers profiteren mee van de waardeontwikkeling van de onderneming.
 - ✓ De belangen van werknemers liggen meer op één lijn.
 - ✓ Behoud van belangrijke werknemers waarborgt continuïteit.

Arbeidsmarkt IT

- IT sector is de sterkst groeiende beroepsgroep; +12.000 banen in 2024.
- 1 op de 17 werkende is IT'er; in 10 jaar tijd verdubbeld; in 2030 1 op de 10.
- Steeds meer sectoren zijn door digitalisering afhankelijk van IT-personeel.
- Een gemiddeld salaris voor een IT'er is in 2024 gelijk aan circa €3.850,- bruto per maand.
- Aantal vacatures in Technologie, Media en Telecom (TMT) blijft hoog:

Het aantal openstaande vacatures in de TMT-sector neemt af maar blijft hoog (x 1.000)

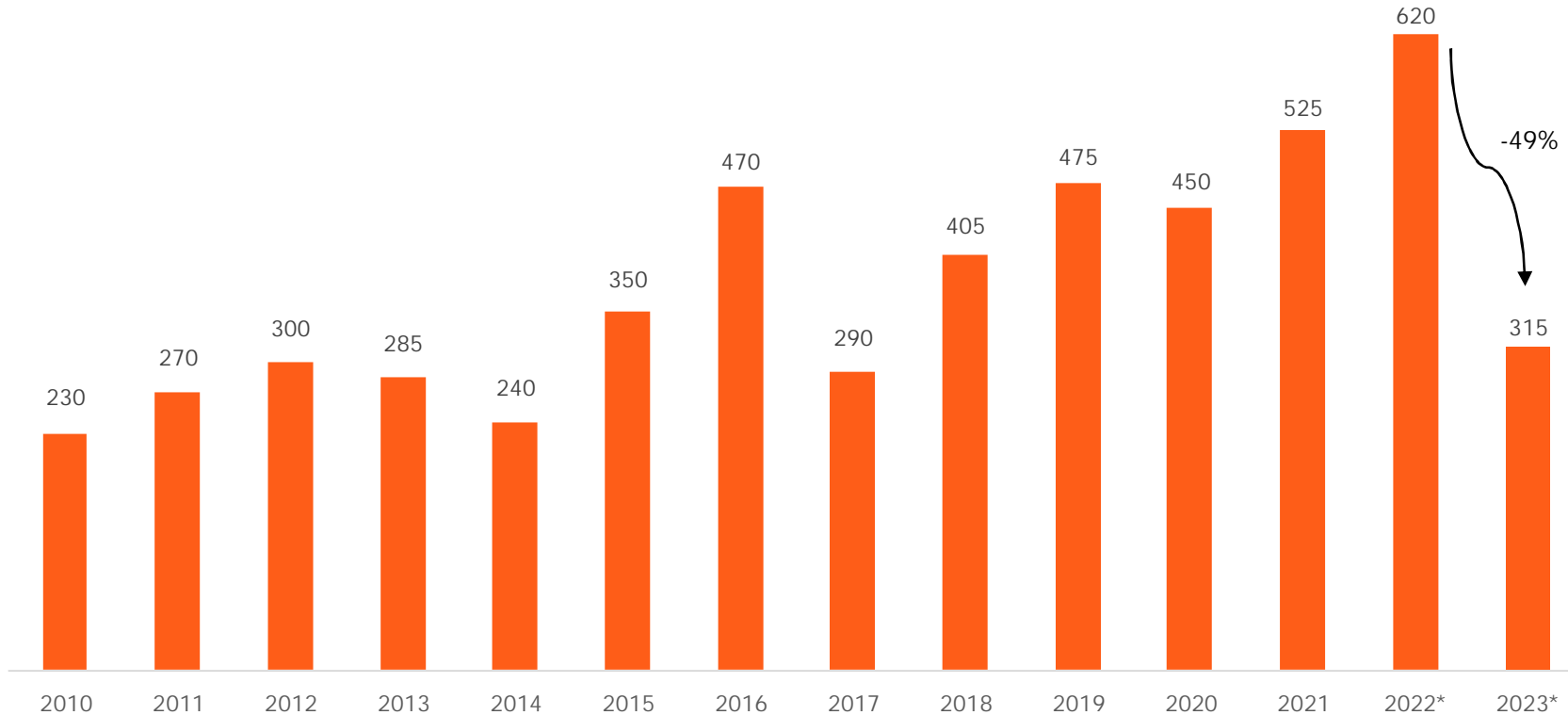

A close-up photograph of two people in business attire shaking hands. The person on the left is wearing a dark suit jacket and a white shirt. The person on the right is wearing a dark blue suit jacket. The background is blurred, showing other people in a professional setting. The text 'M&A activiteit' is overlaid on the left side of the image in a bold, orange font.

M&A activiteit

Er is een afname in het aantal overnames in 2023 ten opzichte van 2022

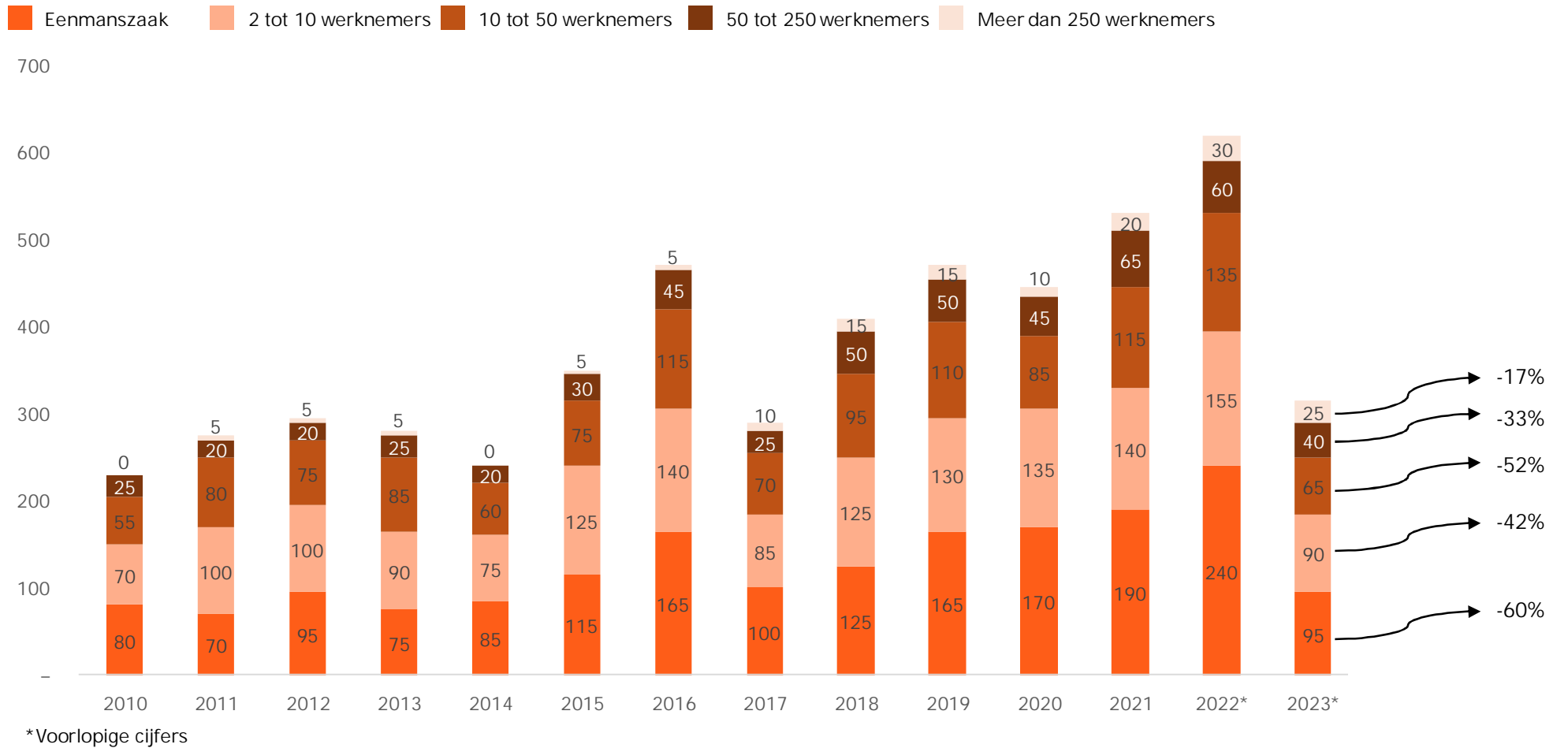
Totaal aantal fusies en overnames in de Nederlandse IT-dienstverlening (2010 - 2023)

*Voorlopige cijfers

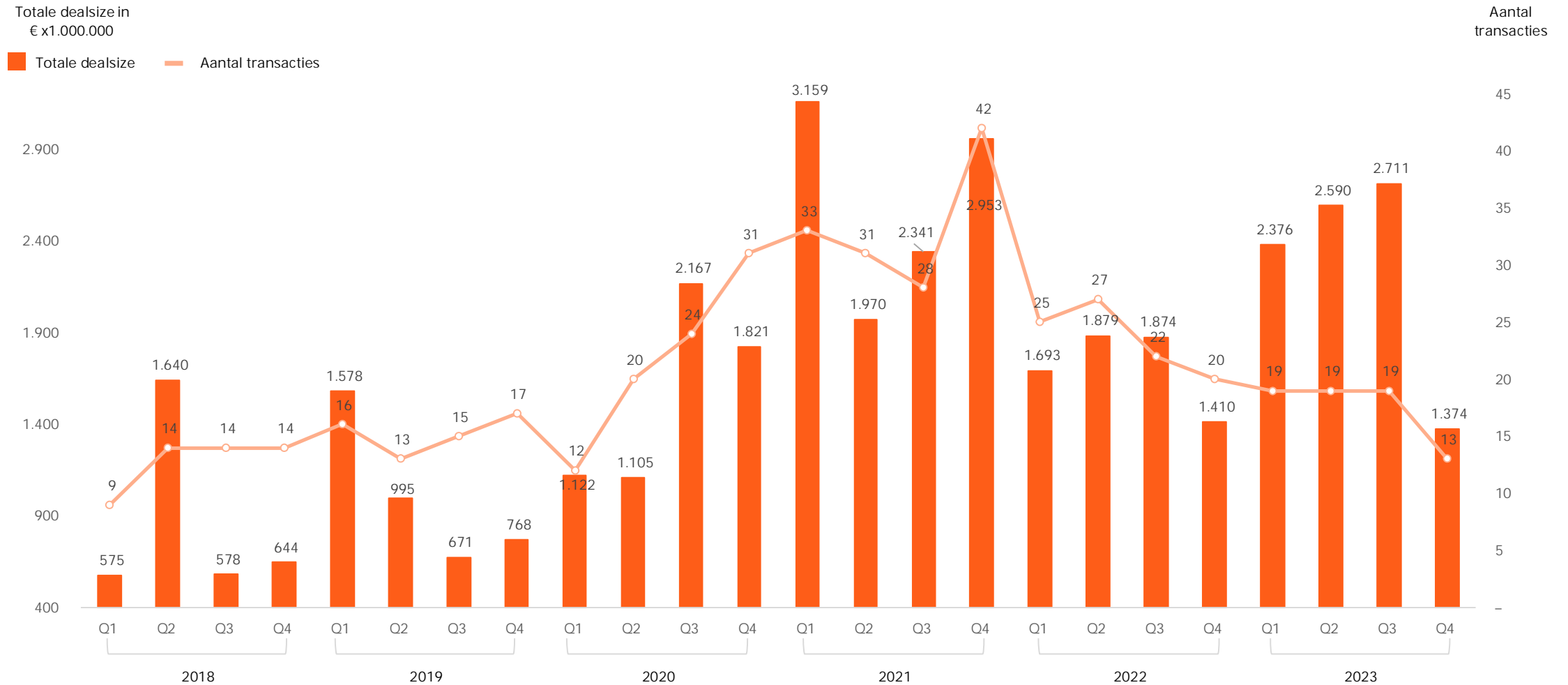
De grootste daling van het aantal overnames zit bij kleinere bedrijven

Totaal aantal fusies en overnames in de Nederlandse IT-dienstverlening per bedrijfsgrootte (2010 - 2013)

Ook in Europa neemt het aantal deals af na een COVID-19 piek in 2021

Gerapporteerde transacties in de Europese softwaremarkt met een ondernemingswaarde <= €500 miljoen

Bron: Gain.pro deal database; ING

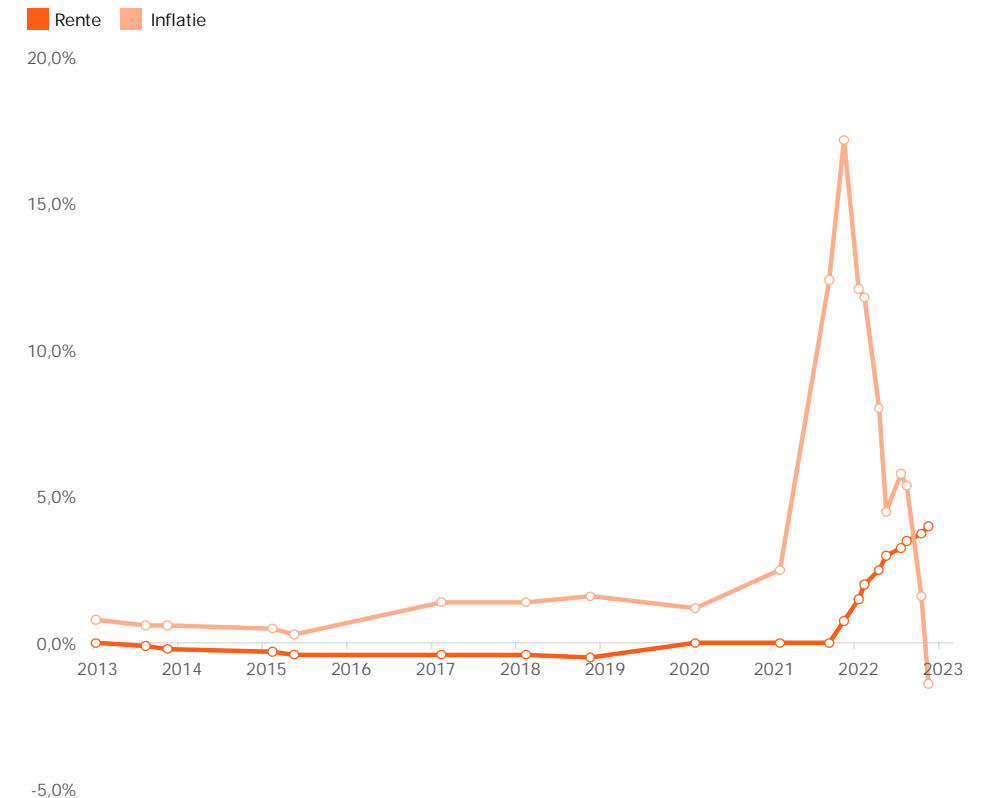
Financieringskosten dragen bij aan afname dealactiviteit

Rente

- Na de krediet- en eurocrises in de jaren 2008 – 2014 en in tijden van lage inflatie heeft de ECB de rente verder verlaagd om de vraag te stimuleren en inflatie richting de 2% te brengen.
- Vanaf 2021 is sprake van forse inflatiestijgingen als gevolg van:
 - Wereldwijde groei van de vraag na de COVID-19 pandemie.
 - Achterblijvend aanbod door leveringsproblemen.
 - Geopolitieke spanningen in Oost-Europa en het Midden-Oosten.
- De ECB heeft vanaf eind 2021 de rente fors verhoogd waarmee de vraag wordt geremd. Het doel van ECB is om hiermee de inflatie terug te brengen naar een gewenst niveau van circa 2%.
- Door renteverhogingen is het duurder geworden om investeringen te financieren met schuld, aangezien de rentelasten op deze schuld nu aanzienlijk hoger liggen.
- Dit treft met name private equity, die hun overnames met een mix van schuld en cash financieren.
- Het oplopen van de rente is dan ook een van de voornaamste redenen waardoor het aantal overnames in 2023 veel lager lag dan in 2022.

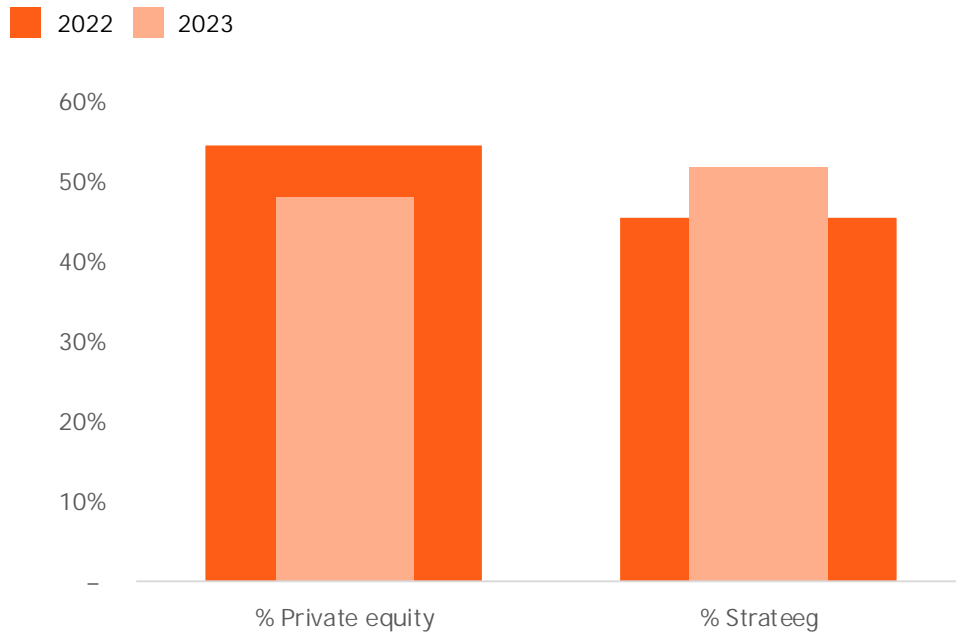
De depositorente van de ECB en de inflatie in de periode 2013 - 2023

Bron: ECB, ING, CBS

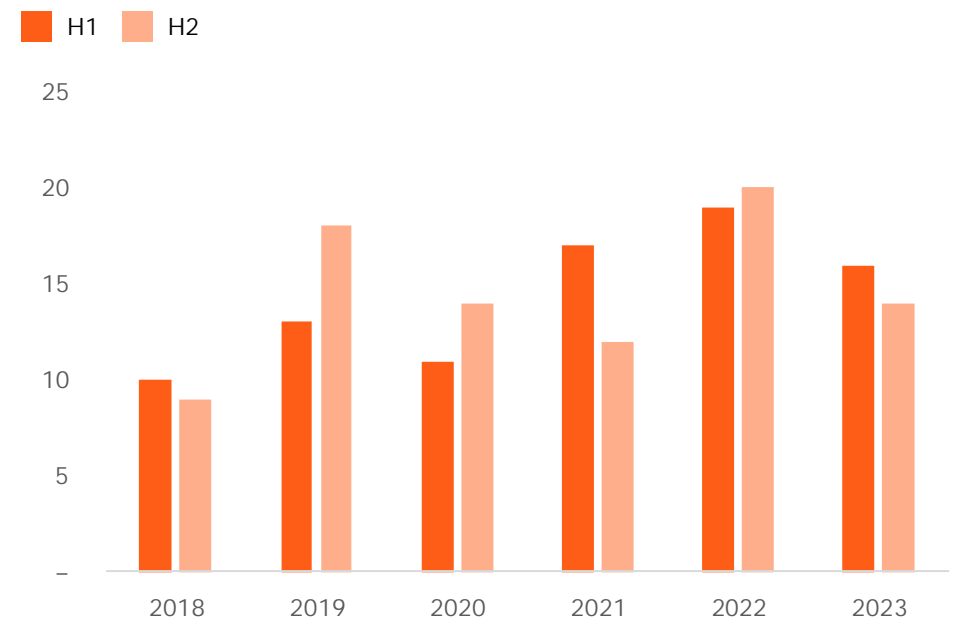
Strategen zijn actiever vanwege de afgenomen kooplust van PE-partijen

Private equity partijen zijn in 2023 minder actief in de Nederlandse softwaremarkt; het aandeel van strategen neemt juist toe

*Exclusief venture capital investeringsrondes

Het aantal gepubliceerde deals in de Nederlandse softwarebranche is in 2023 met 25% afgenomen ten opzichte van 2022

*Exclusief venture capital investeringsrondes

Bedrijven in de IT-sector worden hoger gewaardeerd dan gemiddeld

Algemeen

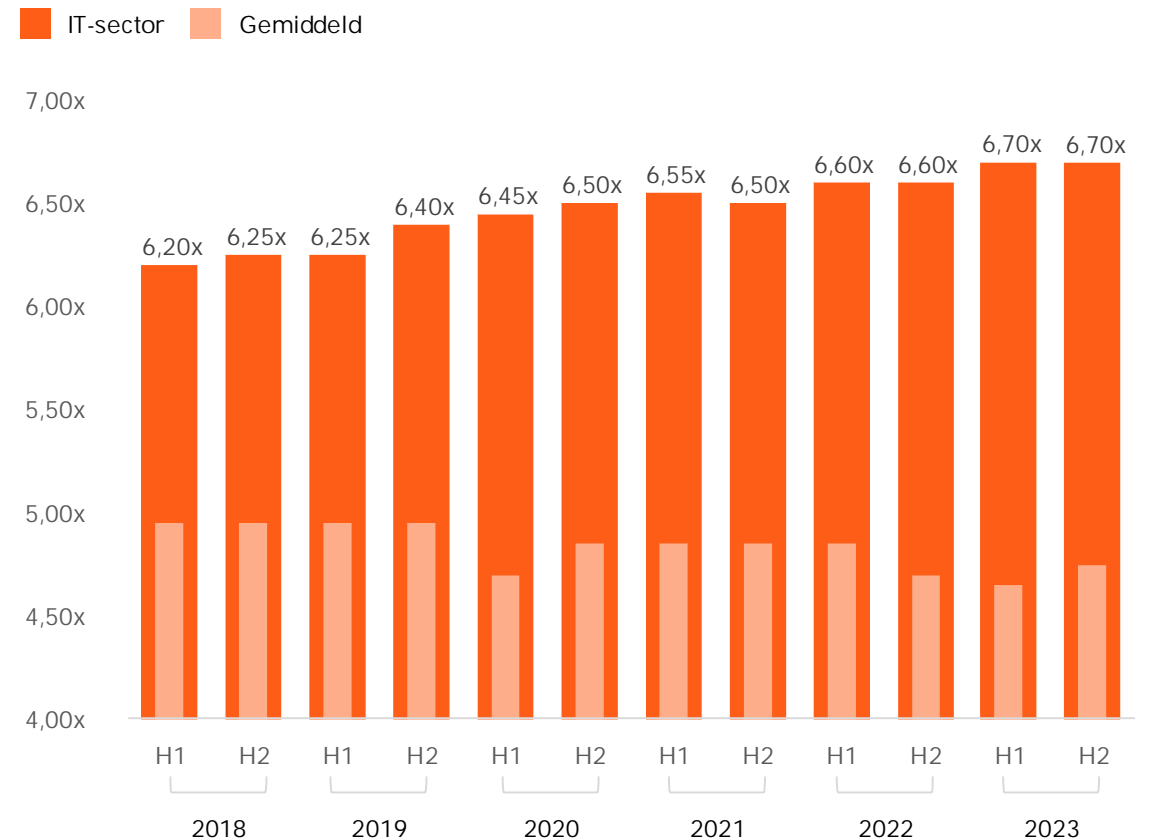
- IT-bedrijven worden gemiddeld voor een hogere EBITDA verkocht (gemiddeld 1,64x hoger).
- Sinds 2019 is de gemiddelde EBITDA-multiple voor alle MKB-bedrijven in Nederland afgenomen van 4,95x naar 4,75x, dit terwijl de EBITDA-multiple voor bedrijven actief in de IT-sector in dezelfde periode met 0,5x toenam.
- De sector vertegenwoordigt in 2023 11% van alle transacties die in het MKB in Nederland plaatsvinden.

Reden hogere waardering

- Relatief veel terugkerende omzet (SaaS).
- Verwachte toenemende vraag naar IT-diensten.

Gemiddelde EBITDA-multiples van de IT-sector en het MKB in Nederland

Consolidatieslag kenmerkend voor de sector

Consolidatieslag

- MKB ondernemingen actief in IT worden steeds vaker overgenomen door grotere partijen.
- Private Equity heeft al een langere tijd een sterke interesse in de IT-sector.
- Dit heeft een prijsopdrijvend effect.
- Diverse redenen voor consolidatie worden hieronder besproken:

Diversificatie

- Klanten zijn op zoek naar one-stop-shops; IT bedrijven moeten daarom compleet pakket aan diensten kunnen aanbieden.
- **Hardware -en print bedrijven** zetten een stap voorwaarts in de keten en kopen Managed Service Providers (MSP-ers) om ook managed hosting diensten aan het portfolio toe te kunnen voegen;
- **Cloud bedrijven** kopen MSP-ers en securityspelers om het portfolio rondom de infrastructuur te verbreden: Cloud, MSP en security;
- **MSP-ers** zetten een stap voorwaarts in de keten door applicatieontwikkelaars, power platform specialisten, data specialisten of consultants te kopen.

Schaalgrootte

- Technologische ontwikkeling gaat snel; wat nu innovatief is, is morgen een commodity.
- Dit zet marges onder druk.
- Om concurrerend te blijven is schaalgrootte een belangrijke factor.
- Vergelijkbare bedrijven bundelen krachten voor meer marktmacht.

Arbeidsmarktkrapte

- Bedrijven hebben moeite om vacatures te vullen en kiezen er voor om op overnamepad te gaan.
- Twee vliegen in één klap: schaalvergroting / diversificatie én uitbouw van het werknemersbestand.

JAN© verwacht toenemende dynamiek in IT transacties

Algemeen

- De algehele overnamemarkt is sinds eind 2022 afgekoeld door de toenemende onzekerheid in de wereld. Dit komt onder andere door geopolitieke onzekerheden en de stijgende rente.
- De stijgende rente zorgt voor toegenomen financieringskosten bij overnames. Echter is de rente in historisch perspectief nog steeds vrij laag en hebben vooral PE-partijen nog veel “droog kruit” om weer op overnamepad te gaan. Daarnaast is het waarschijnlijk dat in 2024 de rente stapsgewijs weer verlaagd zal worden door de ECB.
- Ook door de dalende rente zal het aantal overnames hoogstwaarschijnlijk weer stijgen.
- Vergrijzing bij DGA's zal ook tot meer overnames leiden.

IT specifiek

- IT-bedrijven blijven nog steeds gewilde overnameobjecten door de stabiele terugkerende omzet en de steeds verder toenemende afhankelijkheid van bedrijven van IT.
- Daarnaast gebruiken investeerders in de IT-sector vaak een “buy-and-build” strategie; dit betekent dat zij met verschillende add-ons voor het platformbedrijf dat zij hebben aangekocht ook gebruik kunnen maken van “multiple-arbitrage”.
- Dit houdt in dat grotere IT-bedrijven gemiddeld gezien voor een hogere multiple worden verkocht dan kleinere bedrijven. Investeerders kopen hierdoor vaak één platformbedrijf waarvoor ze vervolgens enkele kleinere aankopen aan toevoegen, dit zijn zogeheten “add-ons”.

Over JAN©

JAN© Fusies en Overnames is onderdeel van JAN© Accountants & Adviseurs

JAN© Fusies en Overnames is onderdeel van JAN© Accountants en Adviseurs

Ontstaan eind 2009

Team van 6 adviseurs + zo nodig andere specialisten JAN©

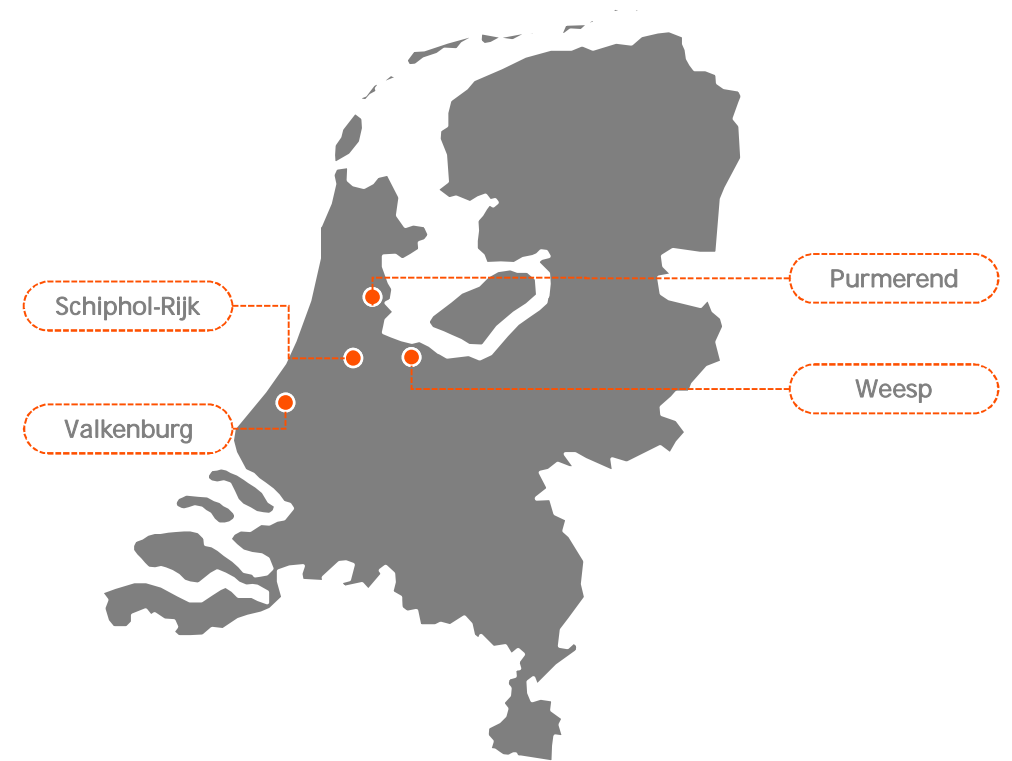
Pensioenadviseurs, belastingadviseurs, bedrijfsjuristen, accountants etc.

Actief voor zowel JAN© klanten als daarbuiten

Vertegenwoordiger van **euroMerger** in Nederland

Regionale speler in een internationaal netwerk

Internationale aanwezigheid

Een netwerk bij zowel strategische partijen als investeringsmaatschappijen binnen- en buiten Europa.
Hierdoor kunnen we jou een springplank naar het buitenland bieden.

Uitgebreid netwerk

Actief in 14 Europese landen.
Dedicated partners.
Mogelijkheden tot warme introducties via de verschillende M&A kantoren.

Toonaangevende spelers

Onze valuatoren zijn ingeschreven bij het NiRV.
Meer dan 160 professionals werkzaam met uitgebreide achtergronden.

Korte lijnen

Helder stappenplan.
Regionale aanwezigheid door internationale dekking.

Rijke ervaring

Honderden fusies en bedrijfsovernames begeleid in binnen- en buitenland.
Deskundigheid op alle vlakken van corporate finance.

euroMerger

Compleet pakket corporate finance diensten

JAN© helpt je vooruit met...

Aankoop of verkoop

De aankoop of verkoop van een onderneming wordt een stuk zekerder met de ondersteuning van JAN©. Wij begeleiden het proces en bieden duidelijkheid in elke stap van het aankoop- of verkooptraject.

MBO en MBI

Wij kunnen je begeleiden bij zowel aan- als verkoop van aandelen binnen de organisatie. Ook bieden wij begeleiding in het aankoopproces voor extern management.

Bedrijfswaardering

We bieden je een transparante kijk op de waarde van je bedrijf. Onze experts in bedrijfswaardering zijn verbonden aan het Nederlands Instituut voor Register Valuators (NiRV).

Financiering

Wij nemen de tijd om samen met jou alle financieringsmogelijkheden te evalueren en begeleiden je bij het indienen van aanvragen. Bovendien ondersteunen wij je bij het rondkrijgen van de financiering.

CONTACT

15 jaar ervaring

+ 10 professionals

Een ambitieuze partner om je doelen mee te behalen

Gespecialiseerd in diverse vlakken van het ondernemerschap (o.a. accountancy, juridisch, pensioen, belastingen, personeel en fusies en overnames)

Koen van der Kroft MSc RV

06 – 28 69 00 72

KoenvanderKroft@jan.nl

Tjark van Heeswijk

06 – 24 45 39 05

Tjarkvanheeswijk@jan.nl

Disclaimer

Deze sectorrapportage is samengesteld door JAN© Fusies en Overnames B.V. op basis van de kennis en ervaring van onze specialisten en informatie ontleend aan betrouwbaar geachte bronnen en publiekelijk bekende informatie. Op de gebruikte informatie is door JAN© geen accountantscontrole noch aanvullend onderzoek verricht in de vorm van een due diligence. Deze informatie is door JAN© bewerkt. Vanwege de mogelijkheid op interpretatie- en analysefouten geeft de verstrekte analyse geen garantie op juistheid en volledigheid. JAN© aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid die het gevolg is van gebruik van dit rapport of van de onjuistheden en/of onvolledigheid van de in dit rapport verstrekte informatie.

Dit onderzoek is een initiatief van JAN© Fusies en Overnames B.V. Alle rechten voorbehouden. Deze informatie mag worden bekeken op een scherm, gedownload worden op een harddisk of geprint worden, mits dit geschiedt voor persoonlijk, informatief en niet-commercieel gebruik, mits de informatie niet gewijzigd wordt, mits de volgende copy-right-tekst in elke copy aanwezig is: '© Copyright JAN© Fusies en Overnames', mits copyright, handelsmerk en andere van toepassing zijnde teksten niet worden verwijderd mits de informatie niet wordt gebruikt in een ander werk of publicatie in welk medium dan ook.

Deze rapportage dient als doel om ons beeld van de sector in beeld te brengen. JAN© wordt hierbij te allen tijde tegen alle vorderingen van derden, die voortvloeien uit of samenhangen met de door JAN© verrichte werkzaamheden, behoudens indien en voor zover er sprake is van opzet of daarmee gelijk te stellen grove nalatigheid van de zijde van JAN©, gevrijwaard. Verder stellen wij vast dat de in deze rapportage opgenomen informatie tijdsgebonden is. Nieuwe feiten en veranderende omstandigheden zullen van invloed zijn op het toekomstperspectief van de sector. Aan de in deze Rapportage opgenomen stukken kunnen geen rechten worden ontleend.

